

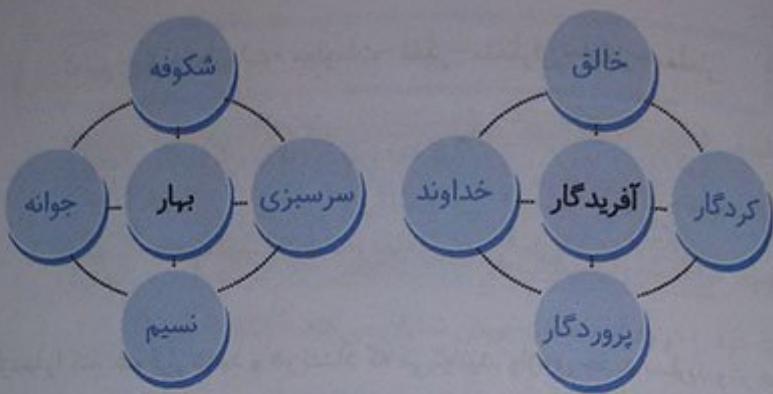
معرفت آفریدگار

درس ا

صفحه‌ی ۸ کتاب درسی

بازدیدش زمان

با توجه به متن درس، کلمه‌های مرتبط با هر واژه را بنویسید.

با توجه به متن درس، جاهای خالق را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

(لیثه) کردن در کار... خالق... و... مخلوق... موجب روشنایی دل می‌گردد.

(بلابرای از طرف... مرغزار... وزیدن گرفت).

Mgosoft PDF Splitter

نوع جمله‌های زیر را مشخص کنید.

نوع جمله	نشانه‌ی نگارشی	جمله
امری	.	نیز درخت رانگاه کن
پرسشی	؟	برای سریندی میبن عزیزمان چه کارهایی باید انجام دهیم
خبری	.	امروز بهترین دوستم جان مرا نجات داد
عاطفی	!	خدایا تو معركه‌ای

صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی

ثاره‌اه نویسنده‌ی

۱) ضربالمثل «شکر نعمت، نعمت افزون کند» را در یک بند توضیح دهید.

وقتی انسان از نعمت‌های خدا تشکر می‌کند و قدر آن‌ها را می‌داند، خدا از سپاس‌گزاری او شاد می‌گردد و نعمت‌های بیشتری به وی می‌بخشد. ما با استفاده‌ی خوب و مناسب و هدر ندادن نعمت‌های خدا می‌توانیم از او سپاس‌گزاری کنیم.

پنجره‌های شناخت

املا و واژه آموزی
از بین واژه‌های زیر آن‌ها را که باهم ارتباط دارند، در یک گروه قرار دهید.

۱) تعلیم- فکر- تعلیمات- معلومات- تفکر- متفکران- افکار- معلمان

(فکر)

← فکر، تفکر، افکار، متفکران

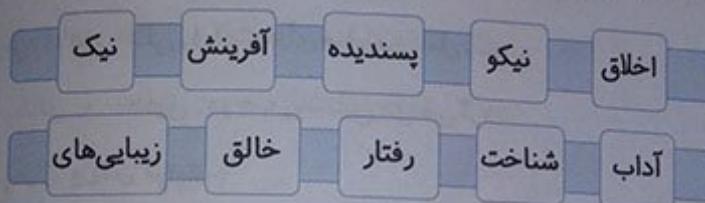
الف

(علم)

← تعلیم، تعلیمات، معلومات، معلمان

ب

۲) مانند نمونه، واژه‌ها را کنار هم قرار دهید و هر تعداد که می‌توانید، واژه‌ی جدید بسازید و در جدول بنویسید.

اخلاق نیک- اخلاق پسندیده- آداب رفتار- فتا رفتار- زیبایی‌های آفرینش- رفتار نیک

اخلاق نیک- رفتار نیک- شناخت اخلاق پسندیده- شناخت زیبایی‌های آفرینش.

۳) الف) سه حرف مشترک واژه‌های هر گروه را بنویسید.

حروف مشترک	واژه‌ها
حفظ	حافظ - محفوظ - حفاظت
قصد	مقصود - مقاصد - مقصد
حصل	تحصیل - حاصل - محصول

ب) برای هر گروه از واژگان، دو هم خانواده‌ی دیگر بنویسید.

محفظه	محافظ
قصد	قصد
محصل	حصول

صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی

من زیر را بایکی از کلمات (از، به، در، با) کامل کنید.
بیله‌ی خوش‌آواز... در... آسمان به پرواز در آمد... به... ابر سلام کرد... از... کنار خورشید گذشت و... به... او لبخند زد... با... باد... همراه شد... به... زمزمه‌ی آب گوش فرا داد و چهره‌ی زیبای خود را... در... آن مشاهده کرد. چلچله‌ی می دانست که چگونه از... لی... به... زیبایی لذت ببرد.

صفحه‌ی ۱۵ کتاب درسی

۱) جای وارگان مشخص شده، واژه‌های دیگری قرار دهید و جمله‌ها را بازنویسی کنید.
۲) هیچ چیز نمی‌تواند اثر محبت را از بین ببرد. مهربانی - مهر
۳) بیسم و از هیچ چیز نهرا سیم. نترسیم - بیم نداشته باشیم
۴) هرکسی شخصیت خود را در رفتار و عمل خوبش نمایان می‌کند. آشکار - هویدا
۵) صرباً المثل دار تو حرکت، از خدا برکت» را در یک بند توضیح دهید.

دکارش

انسان باید برای رسیدن به اهدافش تلاش کند. نشستن و امید بستن به رحمت خدا بدون تلاش و کوشش پسندیده نیست. اگر انسان برای هدفش تلاش کند و در عین حال به لطف خدا امید داشته باشد، می‌تواند یقین کند که خداوند او را یاری خواهد کرد و وسائل و ابزار مورد نیازش را فراهم می‌کند.

Mgosoft PDF Spliter

صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی

بروز هنر

۱) جمله‌های زیر را با دقت بخوانید و به ترتیب درست، شماره‌گذاری کنید.

۲) مرد نگاهی به نانوا انداخت و گفت: «نان نیست، جان است برادر!»

۳) مرد گرسنه با دست نانی را نوازش کرد و گفت: «ای مرد، چقدر می‌گیری که مرا از این نان‌ها سیر کنی؟»

۴) لذی روزگاری مردی خسته و مانده، تشنه و گرسنه به شهری رسید.

۵) این شد که گفت: «سکه‌ای بدھ و هر چه که می‌خواهی از این نان‌ها بخور!»

۶) اچ خواهی مرد؟ این‌ها که می‌بینی نان است، نه چیز دیگر!

۷) نانوا لعنه‌ی زد و گفت: «سکه‌ای بدھ و نان بخر و بخور. نوش جانت!»

۸) و با دین نان‌های تازه آب دهانش سرازیر شد.

۹) طوری حرف می‌زنی که گویی سال‌هاست نان ندیده‌ای.

۱۰) نشواهه او خیره شد و با خودش گفت: «این مرد هر چه پر خور و گرسنه باشد، بیش تر از چند نان نمی‌تواند بخورد!»

۱۱) نزهه است که نان ندیده‌ام؛ ولی نان‌های تو از آن نان‌هاست که خوردن دارد.

از آن جا که خیلی گرسنه بود، جلوی دکان نانوایی ایستاد.

۲ مرد با خوشحالی ستمهای به نانوا داد و شروع به خوردن کرد.

۳ نانوا که مرد گرسنه را دید، پرسید:

۴ نانوا که مرد گرسنه را دید، پرسید:

ب) پس از مرتب کردن جمله‌ها، دو سؤال طرح کنید و پاسخ آنها را بنویسید (سعی کنید سؤال‌ها با توجه به مفهوم کل متن باشد).

الف) منظور مرد از گفتن «نان نیست، جان است برادر!» چه بود؟ نان‌ها برای مرد گرسنه، مانند جان حیات پیش بر

و چون خیلی گرسنگی کشیده بود، نان‌ها را مانند جان عزیز می‌دانست.

ب) چرا در انتهای داستان نانواراضی می‌شود در ازای یک سکه اجازه دهد مرد هر چه نان می‌خواهد بخورد؟

خود فکر کرد مرد بیش از چند نان نمی‌تواند بخورد. پس به او اجازه داد هر چه می‌خواهد نان بخورد.

صفحه‌ی ۱۸: تکمیر

هنر و سرگرمی

۲ با توجه به جدول الف، حروف را جایگزین نمادها کنید و واژه‌های به دست آمده را بنویسید.

الف)

ح	س	ف	پ	ش	ص	ی	ت	ن	ر	د	۱
۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰	۹	۸	۷	*

Mgosoft PDF Spliter

شخصیت

۰	۱	۲	۳	۴
ت	ی	ص	خ	ش

آفرینش

۱	۲	۳	۴	۵
ش	ن	ی	ر	۱

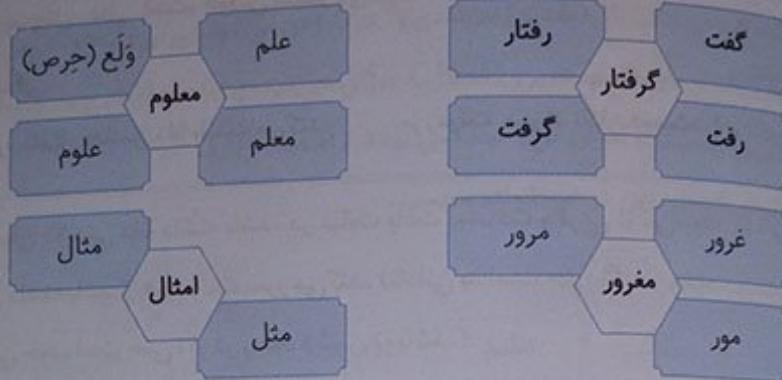
سپاس‌داری

۶	۷	۸	۹	۰
ی	ر	۱	د	س

صفحه‌ی ۲۱۶ کتاب درسی

۱ مانند نمونه، با استفاده از حروف واژه‌های داخل شکل، واژه‌های جدید بسازید.

۱ مانند نمونه کامل کنید:

زخم کاری ← کاری به معنی عمیق

کاری

کاری داشتم ← یک کار داشتم

آبادی

آبادی ایران ← آبادی به معنی آباد هستی

در راه یک آبادی دیدم ← آبادی به معنی جای سرسبر که ساکنینی دارد.

آبی

آسمان آبی را نگاه کن ← آبی به معنی رنگ آبی

آبی به صورتش زد ← آبی به معنای مقداری آب

صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

نماش

۱ دستان درس را در یک بند خلاصه کنید و نام جدیدی برای آن انتخاب کنید.

موضوع: عاقبت نگرانی

پادشاهی پرنده‌ی بازی داشت که آن را تربیت کرده بود و دوست می‌داشت. روزی پادشاه در هنگام گردش از گروه جدا شد و به دنبال آهوبی رفت. در میان راه تشنگ شد. فطره‌های آب چشمه‌ای از کوه می‌چکید اما هر بار او جامش را از آن آب پرمی کرد «باز» آن را می‌ریخت. پادشاه خشمگین شد و اورا کشت. شاه یکی از خدمتکاران را سر چشمه فرستاد تا آب بیاورد و او دید جنازه‌ی ازدهانی زهرائین در چشمه است. این خبر را به شاه داد و شاه از کرده‌اش پشیمان شد.

الف) جاهای خالی را با واژه‌های دلخواه پر کنید.

مادر بزرگ همیشه می‌گفت: «اگر برای کسی کاری می‌کنی، به روی او نیاور.. زیرا به رخ کشیدن یک جور مبتداش است و اگر متن بگذاری کار قشنتگت.. خراب می‌شود..».

مادر بزرگ می‌گفت: «از آن سخن بگویی و هم درا خبر کنی می‌گفت: «کار خوب مثل عطر.. است. خودش منتشر می‌شود».

کارگاه نویسنده‌گش

۳ مفهوم ضرب المثل «دشمن دانا بلندت می‌کند

صفحه‌ای ۲۴ کتاب اصر
بر زمینت می‌زند نادانِ دوست» را در یک بند توضیح دهد

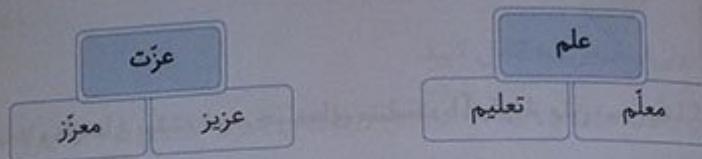
اگر انسان دشمنی دانا داشته باشد، در نهایت باعث پیشرفت و ترقی او می‌شود؛ اما اگر دوست نادانی داشته باشد از همه جهت ضرر می‌کند. (نادانی بد است حتی اگر در وجود دوست تو باشد و دانایی خوب است حتی اگر در وجود دشمن تو باشد.)

Mgosoft PDF Spliter

صفحه‌ی ۲۵ کتاب درسی

در من زیر، کلمات مشخص شده را با حروف مناسب کامل کنید.

آن ریشه شماتیک فرزند مهریان (باعث)، سریلندی و (عزمت) من می‌شود. بزرگی و (عزمت) من و شما به این است که هم و نگران هم باشیم. تغییر و (تحوّل)، ویژگی هر پدیده‌ی زنده‌ای است. چهره‌ی نوشتاری و خطی من را بخاد دوستی و (صدمیت) میان من و شما کمی بیشتر (اهمیت) دارد. برای هریک از واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

(الف) جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید.

خرنده	←	+ ان	خرنده
پرنده	←	+ ان	پرنده
نویسنده	←	+ ان	نویسنده
وابستگان	←	+ ان	وابستگان

با جذواز را که به این شیوه نوشته می‌شوند، بنویسید.

گرسنه + ان ← گرسنگان

درنده + ان ← درندگان

صفحه‌ی ۲۷ کتاب درسی

ذرآه نویسنده

(۱) عبارت زیر را با جمله‌ای کوتاه‌تر، بیان کنید.

(الف) من هم مانند شما موجودی زنده هستم و زندگی من، فراز و فرودها و داستانی طولانی دارد.

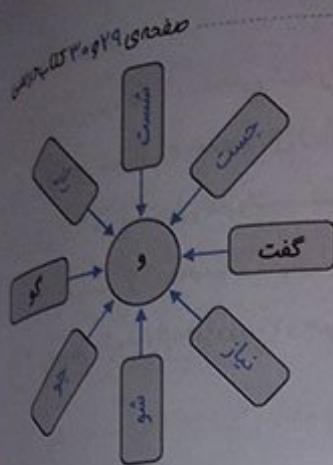
من زنده هستم و زندگی ام داستانی طولانی دارد.

(ب) سرگاهان خورشید از پشت افق، یعنی آنجا که دریا به آسمان می‌پیوندد، پدیدار می‌شود و چهره‌ی خود را به جهانیان شل می‌دهد.

سرگاهان خورشید از پشت افق پدیدار می‌شود و چهره‌ی خود را نشان می‌دهد.

املا و داشتن زبانی

- ۱ مانند نمونه واژه‌هایی از متن درس بباید و در شکل بنویسید.

- ۲ با توجه به علامت‌ها و واژه‌های نوشته شده، جمله‌های متناسب با آنها را از متن درس بباید و بنویسید.

برد تیغ و بند اختر... از بر... سرشن... فرو ریخت چون رود خون از برش...

رش، می کوشید تایبا کوختن سُم بر زمین، رستم را از وجود اژدها آگاه کند...

رستم، با پشت سر گذاشتن هفت مرحله‌ی بسیار دشوار و خطرناک، باران خود را از بند دیوان، نجات می‌درد و به ستایش پردازد.

Mgosoft PDF Splitter

- ۳ مثال: صد دفعه گفتم —> در اصل گوینده صد بار نگفته، بلکه چند بار تکرار کرده است.

صف نانوایی یک کیلومتر بود —> گوینده می خواهد بگوید صف نانوایی طولانی بوده اماً قطعاً به یک کیلومتر نمی‌رسد.

- ۴ ب) معنای دور و معنای نزدیک کنایه‌ی زیر را بنویسید.

معنای دور: کار بیبوده و بی حاصل کردن.
آب در هاون کوبیدن

معنای نزدیک: آب را در هاون بربزم و بکوبیم.

صفحه‌ی ۳۱ کتاب زبان

نثارش

- ۵ بیت زیر را به نثر ساده بازنویسی کنید. خورشید و جوشید و برکند خاک ز سُمش زمین شد همه، چاچی

(رش) شبیه‌ی بلندی کشید و خاک را با سُمش کند. از ضربه‌ی سم او زمین ترک خورد.

- ۶ یک نمونه مبالغه از متن درس ذکر کنید و آن را توضیح دهید.

فرو ریخت چون رودخون از برش —> خون اژدهایی که توسط رستم کشته می‌شود، آنقدر زیاد است که به جاری شدن یک رودخانه شبیه شده (مبالغه به کار رفته؛ زیرا بی‌شک خون آنقدر نبوده که رودی از خون راه بیفتند).

صفحه‌ی ۳۳ کتاب درسی
یکم هر کاری به ویژه کمک کردن به دیگران، باید در زمان مناسب و به موقع انجام شود، و گرنه تأثیر و فایده پذیرفته داشت. مانند نوش دارویی که رستم با سختی برای بیرون زخم سهراب تهیه کرد، اما چون بعد از هر یک بیوی رسید، فایده‌ای نداشت.

(نوش دارو، دارویی است که علاج کننده‌ی همه‌ی دردها و بیماری‌هاست و در اصل، داروی بی‌مرگی و زندگی رخش است. این دارو وجود خارجی ندارد و فقط در افسانه‌ها نام آن آمده است).

صفحه‌ی ۳۴ کتاب درسی

برداشت خالی را با «اما، ولی، بنابراین، و» کامل کنید.

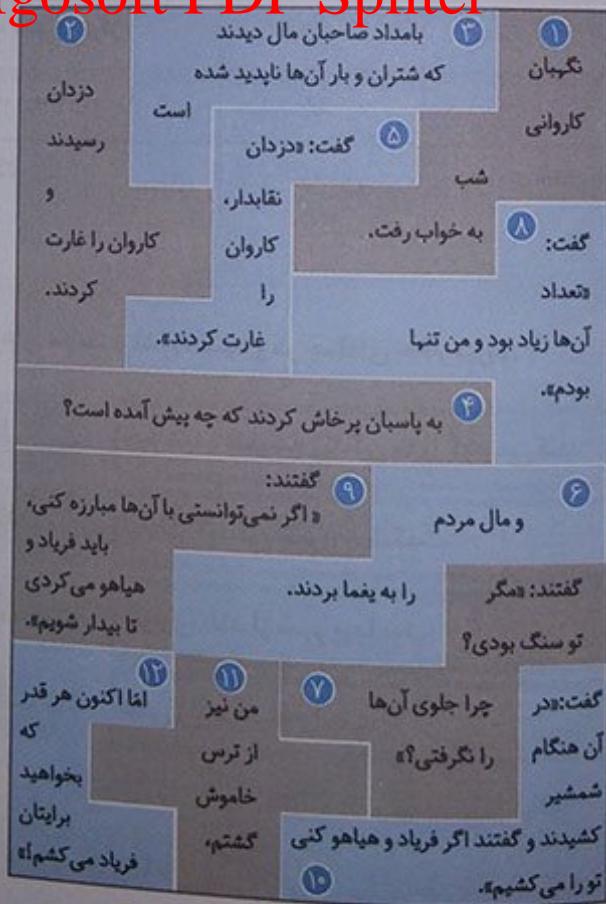
به وقت پیش داستانی درباره‌ی خیر و شر خواندم. اینکه سال‌ها پیش خیر و شر برای شنا کردن به دریا رفتند. اما... شر پیش از بیرون آمده... و... لباس‌های خیر را پوشید. بنابراین... خیر هم برای اینکه بر هنه نماند، مجبور شد لباس‌های پوشید. حالا سال‌هاست که آدم‌ها خیر و شر را اشتباه می‌گیرند.

صفحه‌ی ۳۴ کتاب درسی

پژوهشگران

جمله‌ای نوشته شده در جورچین زیر را شماره‌گذاری کنید و داستان آن را بخوانید.

Mgosoft PDF Splitter

صفحه‌ی ۳۶ و ۳۷

املا و دانش زبانی

- ۱ با توجه به متن درس، واژه‌های را که صدای /س/ دارند، پیدا کنید و بنویسید.

(ث)

مثل

(ص)

صادقانه / غصه / قصه

(س)

سلام / سرود / سبزی / سرباز

- ۲ جمله‌های زیر را با استفاده از واژه‌های درس، کامل کنید.

ای وطن... دوست دارم؛ چون مانند سرودی... صادقانه... از اعماق وجودم شنیده می‌شود. دوست دارم؛ زیرا مانند کو... در برابر... غصه‌ها... استواری... قهرمان... قصه‌ها... همچو خوش ترین یادها در دل‌ها، جاودانه خواهد بود. نم نم باران بهار... بوی عطر... گل‌ها، یادآور اشعار زیبای... حافظ... است. دوست دارم و با آواز بلندی... نگهبان بلندی‌های خاک پاکت هم...

- ۳ در عبارات و ابیات زیر منادا و حرف ندا را مشخص کنید.

منادا	تشانه‌ی ندا	عبارات و مصraig‌ها
وطن	ند	ای وطن، همچو باران بری
سعده	د	سعدها، مرد نکونام، نمیرد هرگز
رب	با	یارب، نکن از لطف، پریشان مارا
خدای کعبه / یکتا	د + ای	خدای کعبه، ای یکتا

صفحه‌ی ۳۹ و ۴۰

کارگاه نویسنده‌ی

- ۱ کلمه‌های زیر را به چیزهای مناسب، تشبیه کنید و در جمله‌ای به کار ببرید.

خورشید، همیشه زندگی مارا گرم می‌کند.

مادر مثل ...

لبخند کودکی شیرین، شکفت.

گل مانند ...

دیواری بلند از شهر پیدا بود.

کوه چون ...

قلبی زنده و تپنده است.

ایران همانند ...

خوب را کامل کنید.

حقی که میهن برای ما قائل است.

۱- حق ماست، در مدارس و با امکانات خوب درس

چونیم.
۲- حق ماست که قانون داشته باشیم.

۳- حق ماست که با عدالت با ما رفتار شود.

۴- حق ماست که در فضای بهداشتی و امن درس

چونیم.

(رباید مفهوم ضربالمثل «با دوستان بساز و بر دشمنان بتاز» یک بند بنویسید.)

نکاریم

۵- ساختن: سازگاری کردن

با دوستان خویش، حتی اگر با تو اختلاف نظر یا ایرادی دارند، سازگاری کن؛ زیرا در نهایت در کلار تو و دستگیر تو خواهند بود. این اقدامات نات ختم میشیں باش و مدر ناکی چون غمیشه در بی مملعه و ضرر زدن به تو هستند.

Mgosoft PDF Splitter

املا و دانش زبانی

۱

وطن	میهن	حاشیه	فروش
سرعت	دلیرانه	فرسوده	دوران
عملیات	انتقال	ظلم	ادبیات
تلفظ	فوراً		کهن
	عقب		اتفاق
وسعت			رکاب
	مدافع	حفظ	فداکار

۲ با توجه به متن درس، جدول زیر را کامل کنید.

واژه‌های سه نقطه‌ای	واژه‌های دو نقطه‌ای	واژه‌های یک نقطه‌ای	واژه‌های بدون نقطه
رسیدن	اندازه	هدو	همه
دلیرانه	قله	روزگار	دلاور
شهر	واسعت	فداکاری	محاصره
تازک	صورت	فوراً	علی
گورستان	دیار	درنگ	راه
عقب	نبرد	خاطره	مردم
توان		الکن	مرد

Mgosoft PDF Spliter

۳

متن زیر را بخوانید و هر جایی که لازم است، در آن از نشانه‌های «،، :، ؟، !» استفاده کنید.

یک روز غروب ... وقتی دهقان از مزرعه به خانه بر می‌گشت از لانه‌ی غازها صدایی شنید ... دهقان از جا پرید و گفت: «چه صدای عجیبی ... حتماً روباه است ...»

سبس به طرف لانه‌ی غازها دوید ... روباه را از لانه‌ی غازها بیرون کرد ... در را که باز کرد ... گفت: «دخت خواه ... روباه می‌گوید ... امروز صبح که غازها را به چرا می‌بردی ... شال زیبایی سر کرده بودی ... یا شالت را می‌دهی باشد ... غازها را می‌برم ...»

دخترک با ناراحتی گفت: «مگر روباه هم شال سر می‌کند ...؟ ...» دهقان گفت: «من نمی‌دانم ... حالا که چشمش دیده و دلش خواسته است».

۶ فرم خود را از ضرب المثل «هر که بامش بیش، برفش بیش‌تر»، در یک بند بنویسید.

هر کس قدرت و امکانات بیش‌تری داشته باشد، در دسر بیش‌تری خواهد داشت؛ زیرا انرژی وقتی که باید برای استفاده از این امکانات و نگهداری آن‌ها صرف کند، بیش‌تر از کسی است که این امکانات را ندارد.

(۷) متن زیر را با دقت بخوانید.

ل سوی جنگل‌ها، روستای کوچکی بود. در آنجا رسم بود که افراد بیرون از کار افتاده را در خانه‌ی دور افتاده‌ای نگهداری

در این روستا، دهقان جوانی با پدر بیرون و پسر کوچکش زندگی می‌کرد. پدر او دیگر نمی‌توانست کار کند. دهقان جوان

نهیم گرفت اورا به آن خانه ببرد.

زدای آن روز، پدرش را سوار گاری کرد و به راه افتاد. وقتی که به آنجا رسیدند، مقداری آب و غذا برای او گذاشت و

ریخت. در راه به یاد پیری خودش افتاد و گفت: «انصاف نیست، یک روز ممکن است پسرم همین بلا را سر من بیاورد».

دهقان جوان برگشت و پدر را با خود به خانه آورد و او را در زیر زمین خانه‌اش پنهان کرد.

پس از مذکوری بیش‌تر مردم روستا بیمار شدند. وقتی پیرمرد خود را شنید، گفت: «بیماری به خاطر آب آلوده است. به سر

چشم بروید و راه آب را عوض کنید». دهقان جوان حرف‌های پدر را به مردم گفت. آن‌ها مسیر آب را تغییر دادند و سلامتی

بروستا بازگشت.

منی گذشت. فصل کاشت فرار سید. پدر بیرون به پسرش گفت: «اگر امسال مردم به جای گندم ذرت بکارند؛ سال بعد زمین

نباره قوت بیدا می‌کند و محصول گندم زیاد می‌شود».

مردم همان کاری را کردند که پیرمرد گفته بود. سال بعد آسیاب‌ها پر از دانه‌های گندم شدند. مردم روستا جشن گرفتند

امانه‌ی دهقان آمدند و گفتند: «تو خیر مردم روستا را از همه بپرست می‌دانی پس کدخدای ما هستی». دهقان گفت: «اما

من کاری نکرده‌ام، این فکر پدرم بود». مردم با تعجب گفتند: «مگر اورا به آن خانه نبرده‌ای؟»

دهقان جوان ماجرا تعریف کرد و گفت: «درست است که پدرم از کار افتاده است؛ اما چیزهای زیادی می‌داند». از آن روز

مردم تصمیم گرفتند که پیرمردها و پیرزن‌ها را پیش خود نگه دارند.

(۸) با توجه به متن به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱ در سطر اول کلمه‌ی «آنجا» به چه چیزی اشاره می‌کند؟ روستای کوچک

۲ کلمه‌ی «او» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ پدر دهقان جوان

۳ کلمه‌ی «تو» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟ دهقان جوان

در بند سوم کلمه‌ی «آنجا» به چه‌چیزی اشاره می‌کند؟ خانه‌ی دور افتاده.

۴ در بند آخر متن، دور نشانه‌های ربط خط بکشید.

۵ در دو بند آخر متن، دور نشانه‌های ربط خط بکشید.
حروف ربط این دو بند عبارت‌اند از: ک / او / پس / اما، که در متن مشخص شده‌اند.

هنر و سرگرمی

۲ مانند نمونه واژه‌هارا با فلش به هم وصل کنید و یک جمله بسازید.

Mgosoft PDF Spliter

آرش، دلورمرد ایرانی، با پرتاپ تیر سرزمین ایران را از بیگانگان رهایی بخشید.

جمله

رنج‌هایی کشیده ام که مپرس

درس ۹

صفحه ۵۰۳ و ۵۰۴ کتاب درسی

و زدهای را که در آنها یکی از شکل‌های صدای /ز/ به کار رفته است، از درس پیدا کنید و بنویسید.

نیزه / فزوین / زمان / زبان / نزدیک / بزرگ / امروز / از / ارزش / روز / نزدیکان
هزاران / نیز / چیز / جز / از حمت / زهر / برگزیده ام

ریاضی / ضعف

عظیم / تلفظ / حافظه / مظلومیت / ظالمین / لحظات / لحظه / منظور / حافظ

درگذشت

۱ مانند نمونه واژه‌های زیر را در جدول قرار دهید.

کلمه - فضلا - کتاب - کلمات - فاضل - گُتب - فصل - متن - فصول

Mgosoft PDF Spliter

کلمات

فضلا

كتب

فصل

کلمه

كتاب

فصل

۲ جدول زیر را کامل کنید.

واژه‌ی جدید	«نامه»			واژه
کارنامه	=	نامه	+	کار
فرهنگ‌نامه	=	نامه	+	فرهنگ
لغت‌نامه	=	نامه	+	لغت
زندگی‌نامه	=	نامه	+	زندگی

صفحه ۵۴ کتاب درسی

نظرش

۳ واژه‌ای زیر را به ترتیب حروف الفبا مرتب کنید، سپس با استفاده از آن‌ها، یک بند درباره‌ی یکی از نام آورانی که می‌شناسید بنویسید.

پایداری، جمع آوری، تحقیق، اندیشمندان، یادگار، آثار، تأثیرگذار، جاودانگی

ترتیب الفبایی: آثار - اندیشمندان - پایداری - تأثیرگذار - تحقیق - جاودانگی - جمع آوری - یادگار

کارگاه نویسنده‌گی

۱) دو تصویر را با هم مقایسه کنید.

در این تصاویر دو گونه گل دیده می‌شود: گل لاله و گل رز. هر دو گونه‌ی این گل‌ها دارای رنگ‌های مختلف هستند و معمولاً در هر آب و هوایی رشد می‌کنند. در فرهنگ ما گل لاله نماد شسید و گل سرخ نماد عشق است.

بر هر شاخه‌ی گل رز معمولاً چند گل وجود دارد اما گل لاله، تک گل است.

شکل این دو گل تفاوت دارند و لاله برخلاف رز معمولاً به صورت مجموعه‌ای کاشته می‌شود. گل رز اغلب در همهٔ فصل‌های رشد می‌کند، اما لاله در فصل بهار رشد می‌کند.

۳) فهم خود را از ضرب المثل «کار نیکو کردن از پر کردن است» در یک بند بنویسید.

هر قدر انسان کاری را بیشتر انجام دهد و تمرین و بی‌گیری بیشتری داشته باشد، مهارت بیشتری کسب می‌کند و نتیجه‌ی بهتری می‌گیرد. در واقع انجام کار به بهترین شکل آن، تمرین و اندیشه‌ی کلیل منطبق است.

Mgosoft PDF Splitter

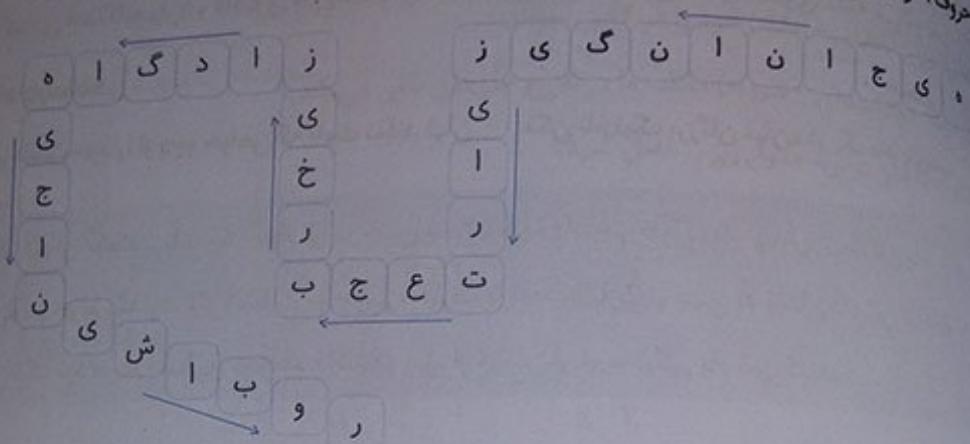
عطّار و جلال الدّین محمد

درس ۱۰

صفحه ۵۷ کتاب درسی

با عرض آخر هر واژه، مانند نمونه واژه‌های جدیدی از متن درس بنویسید.

با توجه به متن درس، غلط‌های املایی را پیدا کنید و شکل درست آن را در جدول بنویسید.

و بدرش برای یک سفر تولانی صمرقند را ترک کردند.

Mgosoft PDF Splitter

نهادهای از کتاب اصرارنامه‌ی خود را به محمد هدیه داد.

نهادهای سفارش عطّار مراغب محمد بود؛ چون او آینده‌ی درخشانی داشت.

شكل صحیح واژه

- طولانی
- سمرقند
- فرست
- نسخه
- اسرارنامه
- مراقب

واژه‌ی غلط

- تولانی
- صرمرقند
- فرست
- نصفحه
- اصرارنامه
- مرااغب

کلام یک از شعرهای زیر مثنوی است؟ دلیل بیاورید.

باز به گردون رسید، ناله‌ی هر مُغزار
ناله‌ی موزونِ مرغ، بوی خوشِ لالهزار

آنچه بادیهاری و زید از طرف مرغزار
خرم‌غیمت شمار، جنبش بادِ ربيع

ب) ز بهر نهایش، سروتن بشست
از آن پس نهاد از برخاک، سر
ز هر بد، تویی بندگان را بناه

شعر «ب» مثنوی است. جای قرار گرفتن قافیه، قالب شعر را تعیین می‌کند. در ابیات گزینه‌ی «ب» می‌بینیم که
بیت قافیه‌ای جداگانه دارد و قافیه‌ی هر بیت با بیت بعد فرق دارد. به این قالب، مثنوی گفته می‌شود.

کارگاه نویسنده‌ی

برداشت خود را از «چو خواهی که نامت نماند نهان مکن نام نیک بزرگان نهان» در یک بند بنویسید. ۲

اگر انسان بخواهد نام نیک و یاد او در ذهن همه بماند، باید در طول زندگی اش از بزرگان یاد کند و به
آنها احترام بگذارد. اگر انسانی به چشم حقارت یا توهین یا بی‌توجهی به انسان‌های بزرگ نگاه نکند.
بی‌شک نزد مردم اعتباری نخواهد داشت و پس از مرگش از او به نیکی یاد نمی‌کنند.

Mgosoft PDF Spliter

لشید اخور شیبدند

درس ۱۱

صفحه‌ی ۶۱ کتاب درسی

۱) نکل صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۲) آشنی‌آموزان (انشاء - انشاء) خود را در کلاس خواندند.

۳) معلم گفت: نام (شهدای - شهاده) انقلاب ما در تاریخ جاویدان باقی می‌ماند.

۴) بازه‌بندی به من درس، جدول زیر را کامل کنید.

۱) ا ن ش ا

۲) ح ا د ث ه

۳) ز ي ب ا ي ي

۴) ج ر ا غ ي

۵) س ا ع ت

در هر یک از جمله‌های زیر «شهید» به چه‌چیزی تشبیه شده است؟

Mgosoft PDF Splitter

۱) آنها خورشیدند. خورشید

۲) آن چراغی است که در خانه‌ی ما می‌سوزد. چراغ

۳) آن شفافیق سرخ است. گل شفافیق

صفحه‌ی ۶۲ کتاب درسی

۴) نار

۵) جمله‌های زیر را کامل کنید.

۶) شهید همچون خورشیدی است که هرگز غروب نمی‌کند.

۷) آشنا چون کوههای استواری، برابر ضریبه‌های دشمن مقاومت کردند.

۸) آنها همیشه در ذهن و دل ما باقی می‌مانند.

صفحه‌ی ۶۴ کتاب درسی

۹) خلیاه نویسنده

۱۰) فیم خود را از ضربالمثل «تو نیکی می‌کن و در دجله‌انداز...» در یک بند بنویسید.

که ایزد در بیابانت دهد باز

بیت: تو نیکی می‌کن و در دجله‌انداز

ای انسان! زمانی که در رفاه هستی و مشکلی نداری، به همه نیکی کن تا اگر زمانی دچار مشکل و

محبیتی شدی، خدا به تو کمک کند. خوبی و بدی در این عالم بی‌پاسخ نمی‌ماند؛ اگر کار خیری

اعجام دهیم، خدا هنگام نیاز دست ما را می‌گیرد.

درک هنن

ب) متن زیر را با «که، و، اگرچه، افا، ولی» کامل کنید.

در زمان‌های قدیم، یک گرگ و یک روباه بایکدیگر دوست بودند. گرگ در یک روز سرد زمستانی، هنگامی که برف سکنی باریده بود، برای پیدا کردن غذا بیرون رفت. همین طور که دنیال غذا می‌گشت، به کوهی رسید. و... در آن جا روباه را دید

که... به کوه تکیه داده بود. گرگ گفت: «سلام روباه ای کاش تو هم با من به شکار آمدی!». اگرچه... من همه‌جرا گشتم... ولی چیزی پیدا نکرده‌ام». روباه با لحن دوستانه‌ای گفت: «متاسفم دوست عزیز! می‌خواهم به تو کمک کنم، افا... باید من

کوه را نگه دارم. اگر تو این کوه را نگه داری، من می‌روم و برای تو و خودم شام خوبی می‌آورم».

سپس روباه به سمت گرگ پرید... و... گرگ هم به سمت کوه ساخته‌است. ساعت‌ها گذشت... ولی... روباه بر تگش... و... دست و پشت گز

خسته شده بود؛ اما صبر کرد. بعد از مدتی فهمید که روباه بر نخواهد گشت.

صفحه‌ای ۶۶ تا ۷۰

هنر و سرگرمی

۲ پاسخ سوالات را در جدول بنویسید، سپس با حروف خانه‌های علامت دار، رمز جدول را پیدا کنید.

۱ مهم‌ترین لغت نامه توسط وی گردآوری و تألیف شد.

۲ سراینده‌ی شعر «درد عشقی کشیده‌ام که مپرس»

۳ از شاگردان نزدیک بوعلی سینا

۴ به معنی واژه و کلمه

۵ کتابی که اطلاعات گوناگونی در آن آورده شده باشد.

۶ درختی که باعث جاودانگی می‌شود.

۷ سوره‌ای در قرآن به معنی ستایش

۸ به معنای غرفه و اتاق.

۹ برای رسیدن به آن باید تلاش کرد.

۱۰ پاداش نمازگزاران.

۱۱ به معنای اولین

Mgosoft PDF Spliter

دوستی و مشاوره

درس ۱۲

صفحه ۶۸ کتاب درسی

مشفق

کهن

احسان

۱) از حملهای زیر شکل درست واژه‌های داخل کمانک را انتخاب کنید و بنویسید.

۲) هر یک و بد به دوستان خود (مشفق / مشفع / موشفق) باش.

۳) چون دوست نو گیری، پشت بر دوستان (کحن / کهن / کوهن) مکن.

۴) این ایشان به مردمی و (احسان / احسان / احسان) تازه نگه دار.

۵) مانند نمونه، با واژه‌های داده شده، چهار واژه‌ی جدید بسازید.

۶) نهاد دلشداد

دل پنجه یک بها

گران آفتاب سوخته قوى

گران بها

قوی پنجه

یک دل

Mgosoft PDF Spliter

۱) مانند نمونه کامل کنید.

برفت	يعنى	,	همي رفت	=	همي + رفت
همي روم	يعنى	,	همي روم	=	همي + روم
همي زنم	يعنى	,	همي زنم		همي + زنم
بخنديد(خندید)	يعنى	,	همي خندید		همي + خندید

صفحه ۷۰ کتاب درسی

نارش

۱) من زیر را بخوانید و در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید.

آندر آوار نمی خواند. گل چشمانش را باز نمی کند و ابر از حرکت ایستاده است. گویی همه منتظر فصل بهار هستند.

فصل دوباره زنده شدن طبیعت. فصل گل‌های شاداب بوته‌های سرسبز و آسمان آبی که خورشید گرم و نورانی

به آن می تابد. پشت پنجه منظر بهار نشسته‌ام. در انتظار فصلی که عشق و امید به زندگی را همراه می‌آورد.

کارگاه نویسنده‌ی

۲ ضرب المثل «تا پول داری رفیقتم، قربانِ بند کیفتم» را در چند سطر توضیح دهید.

بعضی از انسان‌ها، از دوستی فقط در پی سود و منفعت مادی هستند و بنابراین تازمانی که بدانند از دوستی با کسی سودی نصیباشان می‌شود، به ارتباط با او ادامه می‌دهند، اما در هنگام نیازمندی همان دوست، هیچ کمکی به او نمی‌کنند و اورا تنها می‌گذارند.

Mgosoft PDF Spliter

راز زندگی

درس ۱۲

صفحه ۷۵ و ۷۶ کتاب درسی

از خود به من درس، جمله‌هایی را که در آنها واژه‌ی «گل» به کار رفته است، بنویسید.

از خود به من درس،

از خود گفت:

باغچه و گل از درون باغچه / باز هم به گوش می‌رسد

باغچه و گل اشاره کرده است.

باغچه و گل است.

با خود را کامل کنید.

ن	ش	س	ت	ن
گ	ف	ت	ن	
ش	ک	ف	ت	ن
ب	س	ت	ن	

۱) دو نمونه مبالغه و دو نمونه مناظره از درس، هایی که تاکنون خوانده بودید، بنویسید.

Mgosoft PDF Spliter

غنچه با دل گرفته گفت: زندگی لب ز خنده بستن است / گوشهای درون خود نشستن است.

گل به خنده گفت: زندگی شکفتن است / با زبان سبز، راز گفتن است.

سر و گوش بگرفت و یالش دلیر / سر از تن بکندش به کردار شیر

خروشید و جوشید و برکند خاک / ز سمش زمین شد همه چاک چاک

صفحه ۷۷ کتاب درسی

۱) با استفاده از جان بخشی، برای هر یک از کلمه‌های زیر یک جمله بنویسید.

درختان و گل‌ها با زبان سبز خود سخن می‌گویند.

زبان سبز

با شکفتن گل‌ها، باغچه خندان شد.

باغچه

چمنزار از دور دست‌ها مرا به خود می‌خواند.

چمنزار

کارگاه نویسنده‌ش

۱ حکایت «محبت» را در یک بند خلاصه کنید.

دو دوست در راه سفر به مشاجره پرداختند و یکی به صورت دیگری سیلی زد. مرد سیلی خورد و شن‌های بیابان نوشت «امروز بیترین دوستم بر چهره‌ام سیلی زد.»

سپس مرد سیلی خورده در برکه‌ای افتاد و دوستش نجاتش داد. این بار بر صخره حک کرد «امروز بهمن دوستم مرا نجات داد.»

دوستش علت را پرسید و او گفت: «بدي تو را بر شن نوشتم تا باد آن را ببرد و خوبی‌ان را بر صخره بماند.»

هنر و سرگرمی

۲

از نقطه‌ی شروع، پنج تا پنج تا خانه‌ها را بشمارید و حروف به دست آمده را یادداشت کنید. با کلارهم فرزند

حروف، یک جمله‌ی زیبا به دست می‌آید.

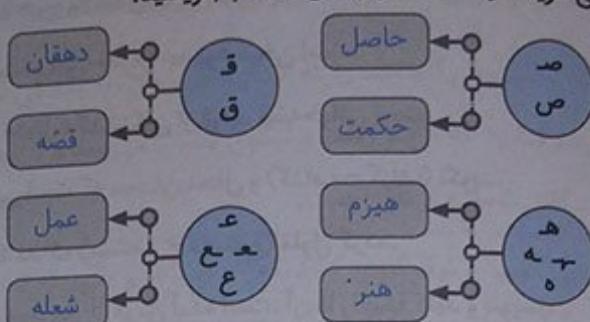

جمله: خنده یعنی اینک

صفحه‌ی ۸۲ و ۸۳ کتاب درسی

روزگاری به من شعر، برای هر یک از نشانه‌ها، واژه‌های مناسب بنویسید.

واژه‌های زیر را از متن درس بباید و بنویسید.

آنچه	←	واژه‌ای پنج حرفی که حرف چهارم آن «گ» باشد.
همین بس	←	واژه‌ای شش حرفی که حرف آخر آن «س» باشد.
سوختن	←	واژه‌ای پنج حرفی که حرف چهارم آن «ت» باشد.
سن‌آون	↔	واژه‌ای شش حرفی که حرف دوی آن «ه» باشد.

Mgosoft PDF Splitter

کدام یک از جمله‌های زیر شبه جمله هستند؟

پس اعتدال نگاه باید داشت

درینج ✓

ابرب

گشاده است بر ما، در راستی

ازالا

صفحه‌ی ۸۵ کتاب درسی

در کتاب نویسنده

دیافت خود را از ضرب المثل «مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد»، در یک بند بنویسید.

کسی که تجربه‌ی ناخوشایندی داشته و از آن آسیب دیده باشد، اگر با تجربه‌ای مشابه با تجربه‌ی فلی اش رویه‌رو شود، باز می‌ترسد. حتی اگر این تجربه‌ی مشابه ضرری برای او نداشته باشد. مثلاً کسی که یکبار مار او را نیش زده باشد، از هر چیزی که مانند مار باشد (مانند طناب سیاه و سفید) می‌ترسد.

ام کتاب درسی، داد آمده است که در این صورت پاسخی برای آن وجود ندارد.

املا و واژه آموزی

- ۱ در هر جمله، زیر شکل صحیح واژه‌های داخل کمانک، خط بکشید.
- (الف) باید دانست که جماعت، (لایق - لاین) چه نوع سخن است.
- (ب) آگاه شدن از (اهوال - احوال) گذشتگان از فواید قصه‌خوانی است.
- (پ) از آداب حکایت‌گویی این است که سخنان محال و (گذاف - گراف) نگوید.
- (ت) در نظم خوانی، چنان نکنند که (مستمع - مصتمع) ملول گردد.
- ۲ در جدول زیر، واژه‌های معنی دار از درس آمده است، آن‌ها را پیدا کنید و بنویسید.

م	ظ	س	ن	د	ص	ع	م	ظ	س	ن	د	ص	ع
ج	خ	ت	ج	ا	ل		ج	خ	ت	ج	ا	ل	
ن		ا	ز	ر	ط		ن		ا	ز	ر	ط	
		غ	خ	ي	ل	ا			غ	خ	ي	ل	ا
		ب	ك	د	ق	ن	ه		ب	ك	د	ق	ن
		ا	ط	ي	ن	ا			ا	ط	ي	ن	ا
		د	ا	ل		م			د	ا	ل		م
		ع	ت	د		و			ع	ت	د		و
		ک											

وصف	راغب	محنت	نظم خوانی
عبرت	اعتدال	سلطان	لایق

Mgosoft PDF Spliter

۳

- بنج واژه را که با «خوان» و «خوانی» ترکیب می‌شوند، بنویسید.

درس خوان

کارت خوان

شعر خوانی

آوازه خوان

کتاب خوانی

کارگاه نویسنده‌گش

- ۱ ضرب المثل «کبوتر با کبوتر باز با باز، کند هم جنس با هم جنس پرواز» را توضیح دهید.

هر کس باید با افرادی که از جنس و هم اندیشه و روحیه‌ی او هستند معاشرت کند. زیرا این گونه افراد به علت مشابهت، می‌توانند دوستان خوبی برای هم باشند.

۲

- دریافت خود را از ضرب المثل «این دغل دوستان که می‌بینی، مگسانند گرد شیرینی»، بنویسید.

این دوستان فریب کار که می‌بینی، به خاطر خودت در کنارت نیستند. بلکه فقط به این خاطر با تو درستی می‌کنند که سودی به آن‌ها می‌رسانی، مانند مگس‌هایی که فقط به خاطر خوردن شیرینی دور آن بین می‌شوند.

ستاره‌ی رولشن

درس ۱۷

صفحه‌ی ۹۱۶ کتاب درس

از من درس، بنده‌ای را که هر دو واژه‌ی مشخص شده در آن به کار رفته است، پیدا کنید و بنویسید.

گفت: وصیت می‌کنم شمارا که خدای، عَزَّ و جَلَّ، به یگانگی شناسید و وی را اطاعت دارید و بدانید که کردار زشت و نیکوی شما را می‌بیند و آن چه در دل دارد، می‌داند و زندگانی شما به فرمان اوست.

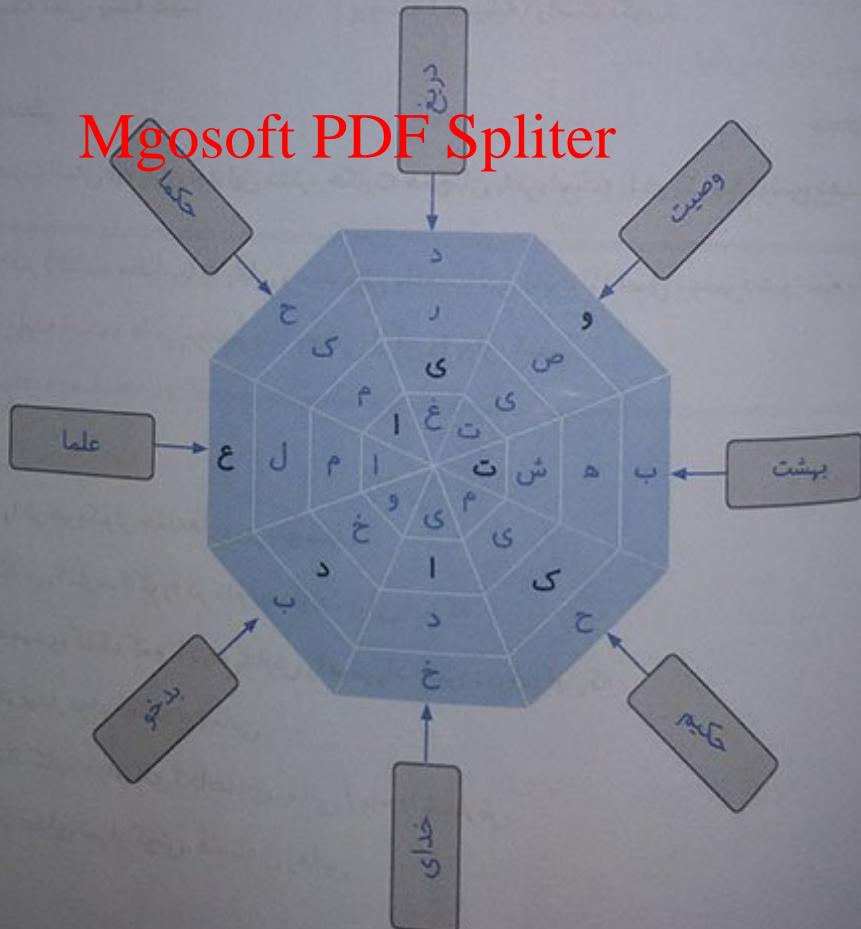
وصیت، عَزَّ و جَلَّ

بازپنهان، حرام

نیکویی گویید و نیکوکاری کنید که خدای، عَزَّ و جَلَّ، که شمارا آفرید برای نیکی و زینهار تا بدی نکنید و از بدان دور باشید که بد کننده را زندگانی کوتاه باشد و پارسا باشید و چشم و گوش و دست از حرام و مال مردمان، دور دارید.

با توجه به حروف نوشته شده در جدول، واژه‌های چهار حرفی را از متن درس پیدا و جدول را کامل کنید.

Mgosoft PDF Splitter

۳ واژه‌های متضاد را در ایات و عبارت‌های زیر بیابید.

الف) سخن در میان دو دشمن، چنان گوی که اگر دوست گردند، شرم زده نشوی. (سعدی) دشمن ≠ دوست

ب) موج رخود رفته‌ای، تیز خرامید و گفت:

هستم ≠ نیستم / می‌روم ≠ نمی‌روم

هستم اگر می‌روم، گر نزوم نیستم. (اقبال لاهوری)

دوستان ≠ دشمنان

پ) دوستان و دشمنان را می‌شناسم

زندگی ≠ مرگ / دوست ≠ دشمن

زندگی را دوست دارم، مرگ را دشمن. (اخوان ثالث)

نکارش

۱ عبارت‌های زیر را مانند نمونه، به نثر ساده‌ی امروز، برگردانید.

نثر ساده‌ی امروز

نثر کهن

من اولین نفری خواهم بود که به او ایمان می‌آورم.

نخست کسی، من باشم که بدو گرؤم.

سخن نیک گویید و آگاه باشید که بدی نکنید.

نیکوئی گویید و زینهار بدی نکنید.

پیوسته (همیشه) راست بگویید.

راست گفتن، پیشه کنید.

کارگاه نویسنده‌گی

Mgosoft PDF Spliter

۲ مفهوم ضرب المثل «به پایان امدلین دفتر، حکایت همچنان باقی است» را در یک بند توضیح دهید.

این دفتر (کتاب، مطالب) به پایان رسید ولی واقعیت این است که اصل موضوع هنوز تمام نشده و

باقی مانده است و ما می‌توانیم تنها بخشی از آن را بیان کنیم.

درک هنر

ت) مفهوم «تا» را در هر یک از جمله‌های زیر بنویسید.

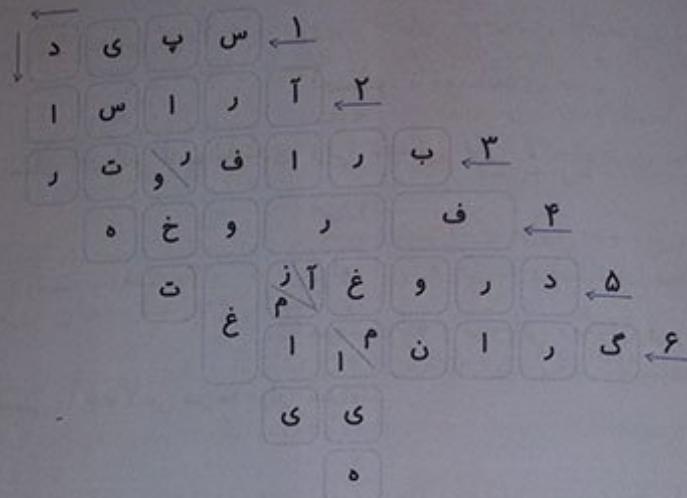
○ آن‌ها دام و تله می‌گذارند تا تو را در دام بیندازند. برای این که

○ می‌خواهم به مهدی کمک کنم تا درس‌هایش را بهتر یاد بگیرد. برای این که

○ از شام تا سحر بیدار بود. فاصله‌ی زمانی

○ تا کنون چند تا کتاب خوانده‌ای؟ فاصله‌ی زمانی / واحد شمارش

○ تا شام، نیفتاد صدای تبر از گوش. فاصله‌ی زمانی

۱ درخنی بلند و زیبا که میوه نمی‌دهد.

۲ آریش شده و مرتب.

۳ آتش را روشن کرد، یعنی آتش را.....

۴ روشنایی

۵ کسی که دروغ را با ابزاری تشخیص می‌دهد.

۶ ارزشمند

Mgosoft PDF Splitter

نمره برتر

NOMREBARTAR.COM

بزرگترین مرجع آموزشی و نمونه سوالات درسی تمامی مقاطع

پیشنهاد این فایل «

ا) گام به گام ششم || نمونه سوال ششم || جزوه آموزشی |

جهت دانلود جدید ترین مطالب بر روی پایه خود روی لینک های زیر کلیک کنید

ابتدایی

اول ✓ دوم ✓ سوم ✓ چهارم ✓ پنجم ✓ ششم ✓

متوسطه اول

نهم ✓ هشتم ✓ هفتم ✓

متوسطه دوم

دهم ✓ دوازدهم ✓ یازدهم ✓